

MEGHÍVÓ

A BUDAPESTI CORVINUS EGYETEM

KERTÉSZETTUDOMÁNYI

DOKTORI ISKOLÁJA

meghívja Önt

NÉMETH KRISZTINA

Környezetkímélő szőlőtermesztés a Fertő-Hansági Nemzeti Park előterében, különös tekintettel a ragadozó atkákra

című PhD doktori értekezésének

2007. október 11-én de. 10.00 órakor

tartandó nyilvános vitájára.

Témavezető: Mészáros Zoltán, DSc

**Helyszín: Budapesti Corvinus Egyetem,
1118 Bp., Villányi út 29-43., K épület, III. em.- KLUBTEREM.**

A Bíráló Bizottság összetétele:

Elnöke:

Papp János , DSc

Tagjai:

Balogh István, CSc

Ripka Géza, PhD

Májner János, PhD

Nagy Géza, PhD

Opponensek:

Jenser Gábor, DSc

Mikulás József, CSc

Titkár: Nagy Géza, PhD

Az értekezés megtekinthető

a Budapesti Corvinus Egyetem Budai Entz Ferenc Könyvtárában és Levéltárban
(Budapest, XI., Villányi út 35-43. K. ép. I. em.),
elektronikus változata a <http://phd.lib.uni-corvinus.hu>
címen

*A nyilvános vitában minden jelenlévő részt vehet
és írásban előzetesen is észrevételt tehet*

*Dr. Papp János sk
egyetemi tanár
Doktori Iskola Vezetője*

ÖSSZEFOGLALÁS

A Soproni borvidéken a környezetkímélő szőlőtermesztés 1998-ban, a keszthelyi „Zöld Mezőgazdaság Alapítvány” által elnyert KTM-KKA pályázat támogatásával kezdődött a borvidék szőlőtermő területének egy harmadán, közel 350 ha-on. A program célja a Fertő-Hansági Nemzeti park területén levő szőlőültetvényekben az integrált termesztés technológia megvalósítása volt, fokozottan szem előtt tartva a természetvédelmi területekre vonatkozó előírásokat.

A vizsgált 8 területből 6 az integrált termesztéstechnológia irányelvei szerint gazdálkodott, egy területen hagyományos növényvédelmi technológiát alkalmaztak, egy pedig művelés alatt nem álló elhagyott terület, mely összehasonlításként szolgált. C/1., F/36., Scs. táblákat a program indításakor *T. pyri* „Mikulov”, a Sm. táblát Badacsonyból származó törzsével telepítették be. A C/6. és F/34. táblákban *T. pyri* betelepítés nem volt.

A nyugalmi időszakban fás részek futtatásos, majd futtatás utáni mikroszkópos átvizsgálással gyűjtöttem le a kéreg alatt betelelt atkaállományt. A vegetációs fázisban májustól szeptemberig havonta minden területről véletlenszerűen a hajtások alsó, középső és felső harmadából 50-50 db levelet szedtem, melyről az állatokat mikroszkóp segítségével gyűjtöttem le. A leggyűjtést tárgylemezre való preparálás követett, fajmeghatározás Karg határozókulcsa alapján történt. A havonkénti mintavétel lehetővé tette a populációdinamikai változások követését, a levélemeletek elkülönítése pedig az atkafajok vertikális elhelyezkedéséről adott tájékoztatást. Választ kerestem a növényvédelmi kezelések és az atkafajok előfordulása közötti összefüggésekre is.

A nyugalmi időszakban betelelt atkaállomány összetétele és mennyisége nem mutatott összefüggést a vegetációban megfigyelt atkafajokkal. Mindkét időszakban nagy mennyiségben fordult elő területenként változó arányban a *T. pyri* és a *Tydeidae sp.*

Az összes begyűjtött és azonosított atkafajból és családból leggyakoribb ill. legnagyobb egyedszámban előforduló faj a *T. pyri* az *E. vitis*, a *C. vitis*, a *P. ulmi*, és a *Tydeidae* család. A *T. pyri* egyedszáma évről évre kiegyenlített, a *Tydeidae* 4 év alatt 4,5-szeresére, az *E. vitis* pedig 14-szeresére szaporodott el. Az atkafajokban legszegényebb a „Hagyományos” és a F/34. integrált, de nem betelepített tábla volt. Az integrált technológiát alkalmazó ültetvényekben függetlenül a betelepítéstől a *T. pyri* volt domináns.

A Gyakorlat számára hasznosítható új eredményeim:

- Ismertté vált a Soproni borvidék atkafaunája, a *T. pyri* és az *E. vitis* szignifikáns dominanciája az ültetvényekben.
- Magyarországon szőlőültetvényeiben eddig még nem talált és le nem írt *Amblyseius neobernhardi* (ATHIOS-HENRIOT), *Amblyseius wainsteini* (GOMELAURI), *Anthoseius richteri* (KARG), *Anthoseius rivulus* (KARG) atkafajok azonosítása megtörtént.
- A ragadozó atkák a szőlő hajtásainak alsó és középső harmadában helyezkednek el, így a csonkázás -mint kötelezően elvégzendő technológia elem-, nem érinti hátrányosan az egyedszámukat a vegetáció folyamán.
- Igazolódott a kén hatóanyag negatív hatása a ragadozó atkákra.
- Az integrált technológia irányelveinek betartása esetén megvan a lehetősége annak, hogy a honos ragadozó atkafajok elszaporodjanak. Betelepítés előtt az ültetvények atkaállományának felmérése indokolt.
- A *Tydeidae sp.* mennyisége integrált termesztés során évről évre nő, növényvédelemben betöltött szerepük fokozódik.

Az integrált (környezetkímélő) termesztéstechnológia agro- és fitotechnikai elemeinek céltudatos összehangolása, az előrejelzés alkalmazása, a füvesítés bevezetése nem csak a hasznos élő szervezetek elszaporodását teszi lehetővé, hanem jelentős termelési költségcsökkenést is eredményez.